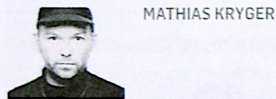

Melankolsk kunst: sort galde, valmuer og hvide piller

Skovhuset i Værløse viser for tiden en lille, men poetisk gruppeudstilling med fokus på melankoli. Temaet er eviggyldigt, og udstillingens værker får et nok op på væsentlighedsskalaen i en tid med pandemisk virus.

KUNST

MATHIAS KRYGER

Melankoli - En Utsigtet Hændelse. Rikke Benborg, Anders Brinch, Mia-Nelle Dröschler, Simon Grimm, Jacob Hoff, Gerd Laugesen, Michael Würtz Overbeck, Rasmus Rosengaard, Lilybeth Sebalduus og Kathrine Ærtebjerg. Skovhuset, Ballerupvej 60, Værløse. Indtil 6. september

Det er en vild udstillingstitel til den tid, vi er i lige nu, 'Melankoli - en utsigtet hændelse'. Begrebet 'utsigtet hændelse' er egentlig en af sundhedsvæsnets fagtermer, der beskriver, hvordan noget kan gå galt under indlæggelse, så den syge bliver mere syg. Men der er så mange utsigtede hændelser. Pandemien jo ikke mindst eller i hvert tilfælde den følelse af ensomhed og modløshed, som isolationen og karantænen kan medføre. Er melankolien i virkeligheden en ikke planlagt konsekvens af det overhovedet at leve?

Udstillingsstedet Skovhuset, som ligger med smuk udsigt på en skrænt ved Sønderø i Værløse og er ved at specialisere sig i relationen mellem kunst og natur, er et hus, som er slidt lidt ned til sokkeholderne. Her trænger til renovering - ikke som et voldsomt indgreb, men som lidt symptombehandling på væggenes overflader. Man kan se, at Skovhuset er et sted, som har levet. Og til den aktuelle udstilling passer det egentlig meget godt, at også huset ser lidt utsigtet nedslidt ud.

Det første værk, jeg møder på denne lille tematiske gruppeudstilling kurateret af tre af de deltagende kunstnere, Simon Grimm, Jacob Hoff og Lilybeth Sebalduus, er Michael Würtz Overbecks kvadratiske skulptur - et gråt podie fyldt op med grove stenskarver, som danner en livløs orken. Gråt i gråt. I midten ligger en spejlbank glaskugle - sort som universet.

Den sorte galde
Begrebet melankoli har sin etymologiske rod i det græske ord for sort, *melas*, og *chole*, som betyder galde. Würtz Overbecks sorte kugle er som glasklar galde, der ligger og suger rummets energi til sig. Også tidligere har han med stor effekt i sine værker og installationer givet tungsindets rumlige billeder. Han er en depressionens formgiver.

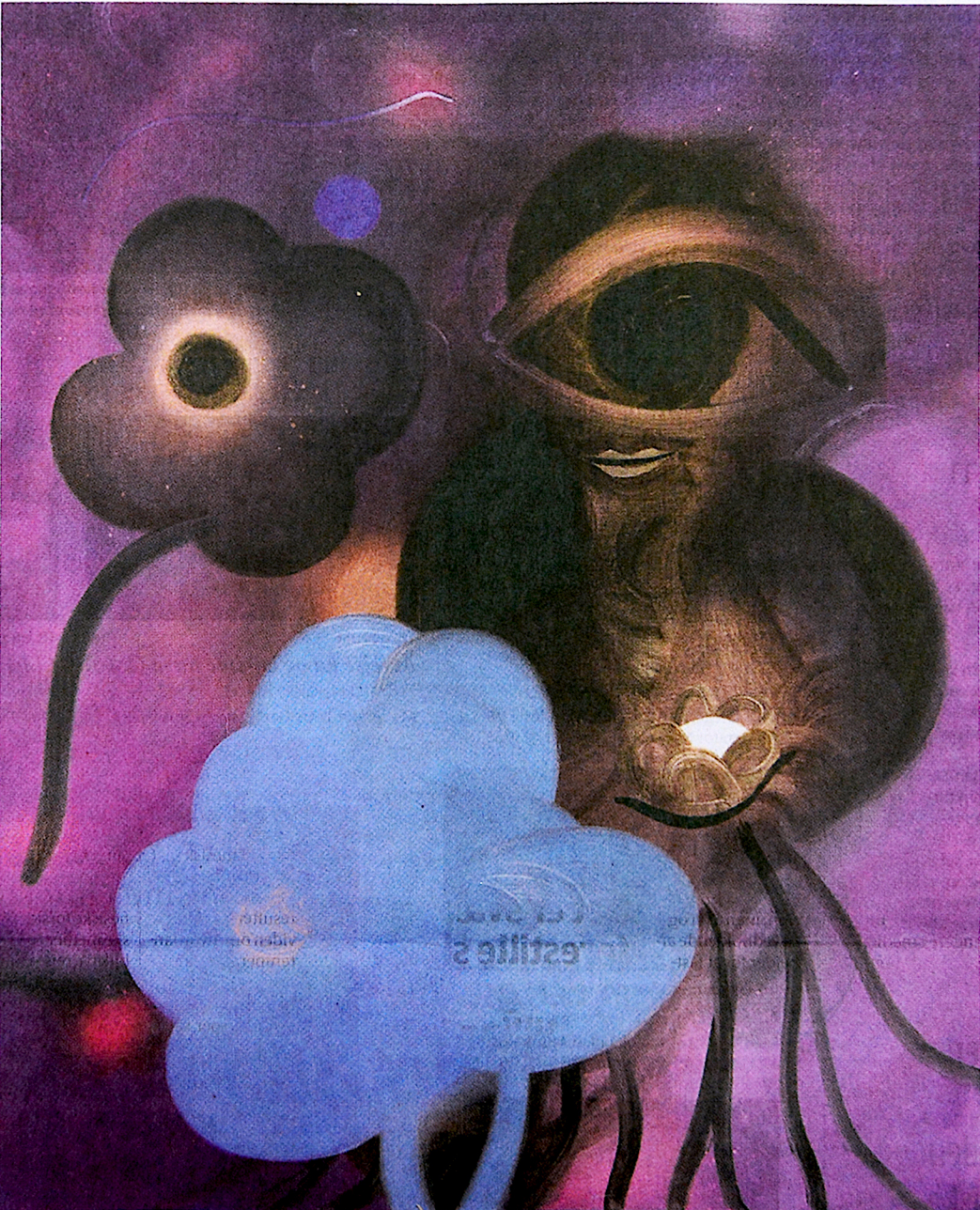
Grækerne troede, at det var en overproduktion af den sorte galde i kroppen, der frembragte den tungsindige og depressive tendens, man ofte fandt hos digtere og kunstnere. Det er et smukt anslag i udstillingen at præsentere melankolien sådan. Som et sort punktum eller et sort hul at suges igennem.

Også Kathrine Ærtebjergs malerier i udstillingen er mørke og har gentagne planære fremkomster af sorte glober eller kugler, som lægger sig i lag i billederne blandt utallige øjne, der stirrer lidt koligt ud fra de surrelle figurer. I et maleri ligger to figurer side om side under en abstrakt sort bløbet form og minder mig om Kirsten Dunsts Justine opslugt i onanien eller elskoven med den rasende planet i Lars von Triers 'Melancholia'.

Rasmus Rosengaards bronzerelieffer er alvorsfulde, minimale og tyste og sender med deres spor fra valmuers frø kapsler og fra de små sorte frø hilsner til tyske Anselm Kiefer.

Valmuen er altid interessant som billede på noget forgængeligt. Du kan forsøge at plukke den og sætte den i vand, men den vil tabe sine blade næsten med det samme.

Og så er der den opium, som kan uddrives af nogle arter. Et rekreativt stof, men jo også anvendt i stor stil i medicinalindustrien - blandt andet det omdiskuterede præparat OxyContin er et af de opiumsstoffer, som særligt i Nordamerika er roden til den krise, som hærger et samfund på beroligende og smertelindrende stoffer. Som en utsigtet effekt af markedskapitalismen og af et apparat af diagnosticering, som ikke har noget problem med at

MØRKE. Kathrine Ærtebjerg viser en serie mørke malerier, hvor det depressive ikke fremstår som et tyngende princip, men fuld af liv og spirende mørke. Her 'Blomstens Øje' fra 2017. Pr-foto

symptombehandle folk, gøre dem afhængige og slå dem ihjel.

Dynen er et landskab
I en serie af fine malerier af Jacob Hoff inviteres vi ind i et fortættet univers af detaljer fra et menneske, som det lader til kun lige kan overskue at stå ud af sengen. Her er vindueskarmens pottedplanter i forgrunden, mens verden findes ude bag glasset. Dynen i sengen er et landskab af bjerge og folder. Det hvide vasketøj er vasket gråt, og den strøgne blå skjorte har opsmøgede ærmer, som om den venter på, at nogen tager den på og tager fat om livet. Og her findes et maleri af en næsten vrængende hysterisk skarpt lysende lysterapilampe som en kold sol, man kan tænde på sit værelse og fordrive vinterens depressive mørke med.

Frisen af malerier er en fin udlægning af udstillingens berøring af både det poetiske aspekt ved melankolien og af det koligt diagnosticerende aspekt af det, vi i dag kalder depressionen. For hvad er i grunden følelsen af tristhed, melankoli og sorg eller tungsindighed i dag, hvis ikke depression? Det er sådan, vi kan forstå de tunge følelser lige nu i vores samtid. Som en diagnose. Ikke som en overproduktion af sort galde, men som en underproduktion af lykestoffer i hjernen. Som noget, der kan fikses med små hvide piller.

Om den globale pandemis effekt bliver en gigantisk økonomisk depression, er vist stadig uvist. Men den globale melankoli, som opstod i isolationens første fase, var en kollektiv melankoli, der adskiller sig fra den individets ensomhed, der er forbundet med depressionen. Det er en - måske utsigtet - effekt af udstillingen i Skovhuset, at den i lyset af corona tegner et billede af melankolien som noget, vi - modsat depressionen - kan deles om og dele ud af. Det er derfor en lille, men fin og ikke mindst poetisk udstilling om et uomgængeligt tema.

mathias.kryger@pol.dk